

ziek. Welnu, niet onaardig zegt Victor Hugo (Dien, I, Les Voix):

Swedenborg prit un jour la coupe de Platon,
Et, pensif, s'en alla boire à l'azur terrible.
Il entra sous le porche obscur de l'invisible
Et disparut. Où donc alla-t-il? Qui le sait?
Peut-être aux lieux sacrés où Socrate pensait,
Où, dans l'ombre, effleuré de l'urne des Homères,
Le vin de l'idéal sort du puits des chimères.

Uit hetzelfde plekje kan men nog steeds veel halen, dat geestelijk licht. Over David en Agamemnon. Over Rizpa en Niobe. En over „een" Rijk. Maar wil men David verstaan, en Rizpa, en HET ééne Rijk, dan moet men den bijbel hebben. En zich laten leeren door hem.

K. S.

*) Dit woordje „meer" is mij op het standpunt van prof. Obbink zelf veel te halfslachtig.

UIT DE SCHRIFT

Fijngevoeligheid.

En dit bid ik God, dat uwe liefde meer en meer overvloedig worde in erkenenis en alle gevoelens.

Filippenzen 1:9.

Fijngevoeligheid, — aldus wordt het best de bedoeling weergegeven van het woord, dat hier met „gevoelen" vertaald is.

Gelijk vaak een blinde in zijn vingertoppen eene uiterst ontwikkelde gevoelsontvankelijkheid bezit, waardoor hij bij de lichtste aanraking van voorwerpen eene juiste gewaarwording daarvan verkrijgt, — zoo is er op geestelijk-zedelijk gebied eene fijngevoeligheid, die bij het zwakste contact met goed en kwaad, en zelfs bij de nadering daarvan, aanstonds daartusschen weet te onderscheiden, en, naar gelang van den verkregen indruk, doet dóór-tasten of zich terugtrekken. Slechts gaat de vergelijking met den blinde in zóóverre niet op, als de apostel behalve van „gevoelen" óók spreekt van „erkenenis", het welk aangeeft een uit het Woord Gods leeren kennen en toestemmen van goed en kwaad; alzoo, een open oog houden in den geopenbaarden wil des Heeren.

Maar aldus, — geleid en gezuiverd door de onderwijzing der Schrift, — is deze zedelijke fijngevoeligheid een der kostbaarste schatten van het geestelijk leven. Ze behoort bij de waarachtige vroomheid, bij de teederheid van het kindschap Gods en de zuivere ontwikkeling van het geweten. Ze is een onwaardebaar sieraad voor den christen. En méér dan een sieraad. Ze is hem, door haar inspraak, een krachtige steun op den weg der heiligmaking, en geeft hem daardoor de goedkeuring te genieten, die God doet rusten op een zorgvuldigen levenswandel.

Helaas moet erkend worden, dat over deze gevoeligheid voor goed en kwaad bij ons christen-volk niet kan geroemd worden. Veeleer is er te klagen over ongevoeligheid, waardoor maar al te gemakkelijk de bezwaren van het geweten en van de christelijke levensvormen en zelfs van de Heilige Schrift worden overwonnen, en men op allerlei terrein spoedig met de wereld meeloopt; tot schade van het eigen geestelijk leven; en tot schade ook van de christelijke werkzaamheid in het midden der wereld, welke arbeid door niets zoozeer wordt belemmerd dan door de ongodvruchtigheid van den christen zélfen.

Er is dan alle reden, om ten opzichte van deze zedelijke fijngevoeligheid het woord van den apostel over te nemen en te betrachten: — „en dit bid ik van God"...

Toch hebbe men bij zulk bidden tegelijk oog voor de schuldige oorzaak van het kwijnen dezer gevoeligheid.

De apostel bidt voor de gemeente om meer liefde.

„En dit bid ik God, dat uwe liefde nog meer en meer overvloedig worde in erkenenis en alle gevoelens."

Hier blijkt het bedoelde fijne aanvoelen van wat goed is en kwaad zélf weer eene vrucht te zijn, eene vrucht van de heilige liefde voor God en den naaste. Zoo deze liefde rijker wordt en vermenigvuldigt, zal ook de teedere gewaarwording van wat al of niet goetloofd is toenemen. Is niet reeds in het natuurlijke leven de liefde eene bron van verscherpte opmerkzaamheid en verfijnde gevoelens voor wat het voorwerp dezer liefde bedroeft of verheugt? En hoe veel te meer dan bij de heilige liefde, die zich richt op het hóógste voorwerp, — God en Zijn beeld. Zoo deze liefde verachtert, vermindert ook de ontvankelijkheid voor zedelijke indrukken. Zoo deze liefde toeneemt, wordt ook het vermogen versterkt om te onderkennen hetgeen den Heere mishaget of Hem welgevallig is.

Neen, wat goed en kwaad is, wat mag en niet

mag, is niet uitsluitend eene zaak van redeneering en discussie, van discussief denken; men zij gewaarschuwd te meenen, dat het langs zuiver-theoretischen weg kan worden uitgemaakt. Het is óók en veel waartachtiger eene zaak van liefde, eene zaak van het eerste en het groote gebod, eene zaak van de heilige liefde voor de eere van God en het heil des naasten. Zoo onze harten van deze liefde brandende waren, we zouden in dezen tijd niet zooveel discussie noodig hebben om te weten wat al of niet goetloofd is. We zouden het weten, met heilige fijngevoeligheid. De teederheid der liefde zou hier beslissen. Wij zouden ook, — ondanks alle theoretische bevreemding daarover, — van ons afwerpen al den aanwas onzer wereld-gelijkvormigheid. En zoo iemand in onzekerheid mocht zijn over wat goed of kwaad is, — hij vrage, ja, om het licht des Woords over zijn weg, maar hij bidde tegelijk vurig tot God „dat zijne liefde meer en meer overvloedig worde in alle fijngevoeligheid".

U.

v. A.

KERKELUK LEVEN

Kerkelijk besef. II.

Altijd weer schijnt het noodig te wezen, dat er in onzen tijd op gewezen wordt, dat we de gereformeerde kerk niet maar beschouwen als „een" kerk te midden van andere kerken, maar als DE openbaring van het lichaam van Christus ter plaatse.

Dit beteekent natuurlijk niet dat we zouden zeggen, dat b.v. de christelijk gereformeerde kerk een valsche kerk is. Verre van daar. Maar het is in ieder geval een kerk, die ten onrechte bestaat, en welks bestaan slechts óf door menselijke dwaling (en dwaling is ook zonde) óf door menselijke moedwil in stand gehouden wordt.

Natuurlijk zijn we ervan overtuigd, dat onze christelijk gereformeerde broeders volkomen te goeder trouw dwalen. Maar daarmee is dan tegelijkertijd gezegd, dat zij een groots verantwoordelijkheid op zich laden, door de openbaring van het lichaam van Christus onnoodig te verscheuren.

Het doet ons leed, zeer veel leed, dat die verscheuring een feit is.

Maar nu gaat het niet aan, dat de kerkeraad van de gereformeerde kerk openbaar de christelijk gereformeerde kerk gelukwenscht als kerk met het feit, dat een nieuwe dienaar des Woords intrede doet en dat de afvaardiging der gereformeerde kerk zelfs openlijk, in zijn kwaliteit als ambtsdrager dier kerk, zich schaaft onder de prediking en de tucht van den dienst des Woords in de christelijk gereformeerde kerk.

Immers daarin ligt een erkenning van onderwerping. Wanneer Dr Ruys in de kerk zit bij Ds Ponstein, oefent Ds Ponstein over Dr Ruys de sleutelmacht uit. En dat niet maar over een zekeren „meneer Dr Ruys", maar over den dienaar des Woords, die daar zit als voorzitter van den kerkeraad der gereformeerde kerk te Lisse.

Hoe iemand een dergelijken toestand kan goed praten, is mij een raadsel.

Vervolgens dienen we er wel op te letten, dat het doen van den kerkeraad van de gereformeerde kerk van Lisse consequenties heeft. De kerkeraad oordeelt het noodig afgevaardigden te zenden bij de intrede van den predikant in de christelijk gereformeerde kerk. Hierin is méér dan een beleefdheidsvorm. Men wil den band tusschen de onderscheiden kerken onderling manifesteeren. Maar waarom zou men dezen band niet bij veel meer gelegenheden dan alleen bij een intrede manifesteeren?

Laten de leden der gereformeerde kerk te Lisse deze manifestatie alleen aan den kerkeraad over en alleen bij de intrede van een dominee? Is Pinksterzondag niet in de eerste plaats de gelegenheid voor zulk een manifestatie? Hoe wil Dr Ruys een gemeentelid, die den dienst des Woords in de gereformeerde kerk op de hoogtijden van het kerkelijk jaar verzuimt, en zich schaaft onder de prediking van Ds Ponstein, vermanen, wanneer die betrokken persoon zegt, dat hij er behoefte aan heeft om de eenheid van de kerken op zulke hoogtijden eens te manifesteeren?

Zoo schuilt er dus ook een ernstig paedagogisch kwaad in het doen en laten van den kerkeraad van Lisse.

Nu zegt broeder Warnaar, dat we een ruim en warm hart moeten hebben tegenover onze gescheiden broeders of zij den gereformeerde, christelijk gereformeerde of hervormd heeten. Dat ontkenet niemand. Maar de fout in dit betoog is, zooals we een vorig maal reeds zeiden, dat men niet onderscheidt tusschen de geloovigen en de kerk.

Dat is juist een symptoom van gebrek aan „kerkelijk besef". En kerkelijk besef is iets geheel anders dan „kerkisme".

Zoolang men het verschil tusschen deze twee niet kent, moge men dan al vrij te pleiten zijn

van kerkisme, kerkelijk besef bezit men toch in dit geval zeker niet.

Hoezeer men ten dezen gebrek aan inzicht toont, bleek mij ook deze week weer uit een correspondentie uit Rotterdam.

De betrokken broeder schrijft:

„De afgevaardigden der Geref. Kerk erkenden door hun tegenwoordigheid, de dragers van het z.g.n. ambt in de Chr. Ger. Kerk als dragers van de Heerschappij van Jezus Christus."

Uit hetgeen Uw redeneering voor consequenties opelscht, blijkt, dat het ambt in de Chr. Ger. Kerk geen ambt is, of beter zoo: door Uw gereformeerde zijn zegt U: Mijn God bij ons is de macht, welke Jezus op aarde achterliet en die Hij verbond aan de wettige ambtsdragers, maar aan de Chr. Geref. mijn God, geeft Gij dat niet.

Als U dit volhoudt en niet erkent, dat bijvoorbeeld Ds Ponstein te Lisse een wettig dienaar is, die wij beschouwen moeten als een van God geroepen dienaar, hoe zou U, wanneer dan Uw redeneering kerkelijk is, een kind aanvaarden door hem, door Ds Ponstein gedoopt? Zou dat kind, wanneer het later Gereformerd werd, overgedoopt moeten worden, ja of neen? Ik zou U willen vragen: Erkent U hem van God geroepen, ja of neen?

Zulk schrijven als U deed, is, geloof ik, door God in den Bijbel volkomen veroordeeld. U lijkt een van de discipelen, die als Elia om vuur wilden bidden van den Hemel. U zou als Paulus, die vroolijk en blij was als Christus onder een deksel werd geprekeerd in anderen zin een ergernis en dwaasheid noemen, dan Ds K. Schilder over hem mediteerde.

Als dat kerkelijk was wat U schreef, dan vind ik de Geref. Kerk veel gelijken op de secte der Farizeen. O zoo zuiver in de leer. Zoo'n prachtige buitenkant van de beste witkalk, maar van binnen de lucht van hefdeloosheid, daar alle leven er uit is."

Tot zoover mijn correspondent.

In het schrijven van dezen broeder zit tenminste enthousiasme. Ik mag dat wel, al is het waar, dat het allerminst beleefd is. Het is evenwel tegenwoordig mode om dadelijk een „hoogen toon" aan te slaan. Inzicht in de feiten blijkt uit dit schrijven echter niet. Natuurlijk ontkenet niemand, dat het ambt in de christelijk gereformeerde kerk ook een ambt is. Maar de groote fout zit hierin, dat men nu als kerkeraad eener gereformeerde kerk zich onder het regiment van dat ambt schikt; daarin ligt het onhoudbare.

Ds Ponstein is zeker wettig in het ambt in de christelijk gereformeerde kerk gesteld. Maar wat beteekent dit nu voor de redeneeringen van mijn inzender?

We erkennen ook den doop door de roomschen bediend. Mijn inzender ongetwijfeld ook. We erkennen ook dat de aartsbisschop van Utrecht wettig in het ambt gezet is in de roomsche kerk, en wanneer nu deze aartsbisschop ergens een priester benoemt, en die priester doopt een kind, dan erkennen we dien doop.

Maar beteekent dat nu, dat ook wij zelf ons onder het regiment van dien priester moeten buigen?

Het ambt van dien priester heeft gezag in zijn kerk, dat van Ds Ponstein in de christelijk gereformeerde kerk, maar mijn inzender kan alleen dat ambtelijk gezag van Ds Ponstein over zich zelf erkennen, indien hij lid is van de christelijk gereformeerde kerk van Lisse, en alleen in dat geval mag hij zich onder de heerschappij van dat ambt buigen.

Vergeeten we toch niet, dat de dienst des Woords is uitoefenen van de sleutelmacht, en dat zich scharen onder de prediking is zich scharen onder het gezag van het ambt, in die bepaalde kerk, waar men den dienst des Woords bijwoont.

Ontkenet men dat, dan verstaat men niet den zin van de bediening der sleutelen.

En van hefdeloosheid gesproken... broeder lees uw eigen brief.

Liefde wil de waarheid, bovenal de waarheid Gods.

Daarbij komt nog iets.

Wanneer we erkennen, dat in onze eigen kerken zelve de volmaaktheid niet werd gevonden, dan meenen we toch God ervoor te mogen danken, dat we in onze eigen kerken ontvingen de meest zuivere openbaring van het lichaam van Christus, die thans bestaat. Als iemand dat niet vindt van zijn eigen kerk, dan zondigt hij tegen zijn eigen consciëntie, en dus tegen God, door zonder protest of gravamen langer in die kerk te blijven.

Maar als iemand in zijn kerk leeft, dan heeft hij ook een roeping om te getuigen tegen het zondige gedrag van andere broeders en zusters, tegen de zondige verharding in den verkeerden wandel van andere kerkformaties.

Heeft de kerkeraad van de gereformeerde kerk te Lisse, zijn roeping getrouw, bij de intrede van Ds Ponstein dit getuigenis afgelegd?

Met de bespreking van het concrete geval te Lisse, is tevens antwoord gegeven op de vraag, die we de vorige week uit het schrijven van onzen abonné overnamen.